

Сторінка молодого вченого

УДК 631.164.23
© 2011

М. А. Однорог

*Білоцерківський
національний аграрний
університет*

** Науковий керівник —
доктор економічних наук
М. Ю. Коденська*

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ*

*Досліджено особливості сучасного стану
забезпечення сільськогосподарських підприємств
інвестиційними ресурсами. Визначено теоретико-
методологічну базу вивчення тенденцій
подальшого розвитку інвестиційного
забезпечення.*

Інвестування є однією з узагальнюючих характеристик соціально-економічної ситуації в Україні. Збільшення обсягу інвестицій у привабливі галузі сільського господарства — передумова суспільного розвитку. Однією з проблем інвестиційної політики є визначення найефективніших і пріоритетних сфер вкладання інвестицій. Інвестор, вкладаючи гроші, враховує свою ймовірну перспективу. Але встановити раціональне співвідношення вкладів і очікуваних прибутків на практиці дуже складно.

На сучасному етапі розвитку економіки, як свідчать результати проведених досліджень, інвестиції мають бути спрямовані в ті сфери і галузі, які вже освоєні, оскільки створена інфраструктура значною мірою сприяє їх подальшому розвитку. Головними орієнтирами інвестування є економічна та правова стабільність у регіонах, розміри місцевих ринків.

Інвестиційна програма України орієнтується на пріоритетні об'єкти інвестування, які можуть бути різними за ступенем значення в регіонах держави та фінансування за рахунок різних джерел, зокрема коштів держави, а також вітчизняних та іноземних інвесторів. Але, як показує аналіз, на сьогодні капітал насамперед спрямовується у високоефективні галузі.

Мета дослідження — вивчення сучасного стану забезпечення сільськогосподарських підприємств інвестиційними ресурсами.

Результати дослідження. Для України як аграрної держави пріоритетним для інвестування має бути сільське господарство. Ця галузь є основним джерелом сировини, оскільки головним засобом виробництва сільського господарства є земля. В умовах ринкової економіки

для будь-якого об'єкта інвестування важливим критерієм розвитку є інвестиційна привабливість, що визначає його ефективність [2].

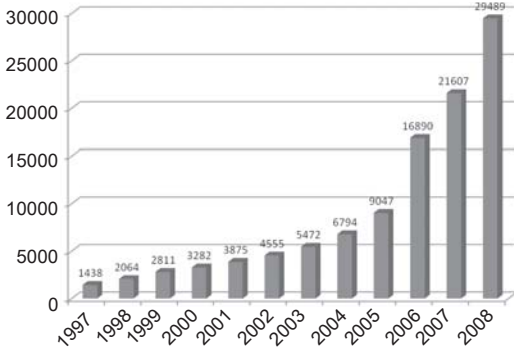
Як показав аналіз галузевої структури прямих іноземних інвестицій і оцінки інвестиційної привабливості галузей економіки, іноземні інвестори не ризикують вкладати значні кошти в сільське господарство України. Прямі іноземні інвестиції за видами економічної діяльності у 2007 р. становили: сільське господарство — 2,1%, харчова промисловість — 16 загального обсягу, внутрішня торгівля — близько 16, інші галузі економіки — 47,7, фінанси, кредит, пенсійне забезпечення та страхування — 8,1%.

Лідером походження інвестицій, за даними Держкомстату України [3], з 1996 р. залишаються США. Американські компанії інвестували в українську економіку майже 900 млн дол. США загального обсягу прямих іноземних інвестицій. За США йдуть Кіпр (11,3%), Велика Британія (9,5), Нідерланди (7,5), Російська Федерація (6,4), Німеччина (5,9%).

Зарубіжні інвестори проводять свої комплексні дослідження економічного розвитку нашої країни, визначають пріоритетні галузі для власного капіталу. Під час аналізу стану сфер та галузей виробництва вони розглядають процес проведення реформ в Україні.

Найбільш пріоритетними й одночасно прибутковими сферами для іноземного інвестування є:

- впровадження високопродуктивних технологій вирощування сільськогосподарських культур та утримання худоби й птиці;
- оновлення та модернізація виробництва на базі нових технологій підприємств перероб-

Обсяги іноземних інвестицій в Україну в 1997–2008 рр.

ної та харчової промисловості, а також тих, що займаються заготівлю і збереженням зерна та іншої сільськогосподарської продукції;

- створення потужностей та сировинної бази для виробництва тари і пакувальних матеріалів;
- розвиток сільськогосподарського машинобудування та виробництво обладнання для оліє-жирової, м'ясо-молочної, борошномельно-круп'яної та хлібопекарської промисловості;
- налагодження випуску ефективних хімічних засобів захисту сільськогосподарських рослин і тварин;
- надання виробничих послуг сільськогосподарським та іншим агропромисловим підприємствам;
- проведення інвестиційного аналізу, завданнями якого є: розрахунок показників, що характеризують ефективність інвестицій та оцінка рівня і динаміки їх ефективності, встановлення основних тенденцій і закономірностей формування показників ефективності, виявлення напрямів покращення використання і прискорення віддачі інвестицій, розробка заходів щодо підвищення економічної ефективності інвестицій [6].

Для ефективного ведення господарства сільськогосподарським виробничим кооперативам необхідно вжити заходів щодо удосконалення їх структури та формування коштів, необхідних для забезпечення економічної стабільності та здатності маневрувати в умовах ринку [4]. Отже, для інвестиційної діяльності необхідна чітка державна інвестиційна політика [1].

Взаємовідносини галузей агропромислового комплексу доцільно будувати на інтеграційній основі. При цьому сільське господарство є об'єктом інвестування, а харчова промисловість — суб'єктом процесу інвестування. Харчова промисловість, інвестуючи сільське господарство, має стимулювати підвищення вироб-

ництва якісної сільськогосподарської продукції — сировини.

Для реалізації сільськогосподарського потенціалу треба переглянути структуру та ефективність використання земельних угідь, структуру стада, технічний потенціал, а для аналізу стану основних виробничих фондів сільського господарства пропонується використовувати систему показників [5].

Світовий досвід показує, що іноземний капітал у формі інвестицій надходить, передусім, у ті країни, де створено стабільну та ефективну законодавчу базу щодо режиму залучення й використання іноземних інвестицій.

Підприємства сільського господарства відчувають гостру потребу у сучасному технологічному обладнанні. Хоча Україна має розвинену сировинну базу, сприятливі природно-кліматичні, геополітичні та інші умови для ефективної роботи агропромислового комплексу, іноземні інвестори обережно підходять до вкладення коштів. Аналіз створення в Україні умов для інвестування свідчить про те, що треба створити в АПК сприятливий інвестиційний клімат, спростити процедуру реєстрації та оформлення кредитів, створення спільних підприємств, продаж цінних паперів, у тому числі акцій.

Основними формами залучення капіталу були грошові внески, які становили 754,3 млн дол. США (57,1%), та внески у формі рухомого й нерухомого майна — 483,6 млн дол. США (36,6%).

Станом на 1 січня 2009 р. інвестиції надійшли із 114 країн світу, а найбільші обсяги внесено нерезидентами: з Кіпру (8534 млн дол. США, 22,7%), Німеччини (6826,9 млн дол. США, 18,1%), Нідерландів (3253,7 млн дол. США, 8,6%), Австрії (2564,9 млн дол. США, 6,8%), Великої Британії (2329,2 млн дол. США, 6,2%), Російської Федерації (2097,4 млн дол. США, 5,6%), Сполучених Штатів Америки (1522,5 млн дол. США, 4%).

Цим країнам належить 72% загального нагромадженого обсягу прямих інвестицій в економіку України. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну за 2008 р. збільшився на 36,48%, або на 7882 млн дол. США і на 1 січня 2008 р. становив 29 489 млн дол. США.

Із регіонів найбільші обсяги іноземного капіталу було вкладено в Києві — 9496,7 млн дол. США, Дніпропетровській — 2924,2 та Донецькій областях — 1406,8 млн дол. США. У 2008 р. у Київську область було інвестовано з-за кордону 1078,5 млн дол. США.

Основними формами залучення капіталу є грошові внески, які становили 15747,12 млн дол. США (53,4% вкладеного обсягу), та внески у формі рухомого й нерухомого майна — 10763,48 млн дол. США (36,5%).

Головна мета інвестиційної політики — зупинити спад виробництва, а також забезпечити виготовлення конкурентоспроможної вітчизняної сільськогосподарської продукції за рахунок активізації залучення інвестицій.

В умовах дефіциту інвестиційних ресурсів особливого значення набуває встановлення черговості у вирішенні проблем, тобто здійснення ранжування останніх і визначення шкали їх переваг у часі й просторі, тобто мають

визначатися економічні й інвестиційні пріоритети.

Інвестиційне забезпечення як цілісна система залежить від численних факторів, роль яких змінюється, впливає на ритм і результативність відтворювального процесу. Кількісний вимір багатьох економічних явищ ускладнюється інфляційними процесами, багатовимірністю позначників, які характеризують інвестиційну діяльність.

Висновки

Дослідження показали, що найбільш пріоритетними й одночасно прибутковими сферами для інвестування в сільськогосподарське виробництво є впровадження високопродуктивних технологій вирощування сільськогосподарських культур та утримання худоби і птиці; оновлення й модернізація виробництва на базі нових технологій підприємств переробної та харчової промисловості, а також тих, що займаються заготівлею і збереженням зерна та іншої сільськогосподарської про-

дукції; створення потужностей і сировинної бази для виробництва тари й пакувальних матеріалів; розвиток сільськогосподарського машинобудування та виробництво обладнання для оліє-жирової, м'ясо-молочної, борошно-мел'но-круп'яної та хлібопекарської промисловості; налагодження випуску ефективних хімічних засобів захисту сільськогосподарських рослин і тварин; надання виробничих послуг сільськогосподарським та іншим агропромисловим підприємствам.

Бібліографія

1. Гуткевич С.А. Управление инвестиционным процессом в аграрной сфере. — К.: ИАЭ УААН, 2000. — 267 с.
2. Гуткевич С.О. Інвестування: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. — 234 с.
3. Державний комітет статистики України. [Електрон. ресурс]. — <http://ukrstat.gov.ua>
4. Кісіль М.І., Ролінський О.В. Ефективність інвестицій сільськогосподарських виробничих кооперативів. — К.: ННЦ ІАЕ, 2006. — 228 с.
5. Ковалев А.И. Анализ финансового состояния предприятия/А.И. Ковалев, В.П. Привалов — М.: Центр экономики и маркетинга, 2000. — 204 с.
6. Методические рекомендации по анализу показателей экономической эффективности капитальных вложений в сельское хозяйство/Под ред. И.И. Дороша, Р. Л. Бойко, Н.И. Киселя, А.П. Рюминой, Н.С. Прокопенко. — К.: Укр. НДІ економіки та організації сіль. госп-ва ім. О.Г. Шліхтера, 1988. — 79 с.